



מעלה אדומים אינה התנחלות

הממשלה מעולם לא החליטה על התנחלות במעלה-אדומים. דבר זה ברור לגמרי. גם אם פרטים שונים נוסחו בצורה מעורפלת אף בהודעת הסיכום לדיוני הממשלה אתמול לאחר מהדורה חדשה של יזמה פרטיואנית ליישוב השטחים.

הממשלה מעולם לא החליטה על התנחלות במעלה-אדומים, אלא על הקמת איזור-תעשייה שירושלים העיר אינה יכולה לקלוט אותו. היא גם החליטה, כי האנשים שיעבדו במפעלים שם יוכלו לגור במקום. שריט אחדים התנגדו לכך, אך היה ברור לכולם, כי ההחלטה המאפשרת זאת, מאפשרת רק זאת — לא יותר.

לאחר שהתברר, כי החלטת הממשלה התחילה להובצע בצורה שמבחינת הניהול התקין אפשר להרהר אחריה, נתקבלה בוועדת השרים החלטה של ביצוע שכללה הקמת מחנה לעובדים בעבודת התשתיות. עובדים אלה אינם זהים כזכרתי עם אלה שיעבדו אחרייך במפעלים, ואם יש או אין בהחלטה איסור מפורש על מגורי משפחות, איננו משנה דבר. מהגיבנה של ההחלטה ברור, שלא לכך היתה הכוונה.

מהגיון מעשיהם של אלה שבאו אתמול למעלה-אדומים ברור באותה מידה, שהם מתכוונים להתנחל במקום. דבר שהוא בבחינת יצירת עובדות מוגמרות — ועובדות מוגמרות בראש ובראשונה כלפי מדינת ישראל ומוסדותיה החוקיים. אין זה מן הדברים הנעימים להפעיל את הצבא לפינויים של האנשים, ויהיו כוונותיהם אשר יהיו, אך הוא הדבר אשר צריך להיעשות, אם אין הם מפנים את המקום מרצונם. הוא הדבר שהיתה עושה להם המשטרה, אילו „התנחלו“ כתל-אביב ללא רשות, וללא הסדרים חוקיים מתאימים.

הממשלה חייבת לעשות אם תגיד בעניין מעלה-אדומים דברים ברורים לגמרי ללא השארת פתח לפירושים ולפרשנויות, ובמידה רבה יותר של בהירות מוז שעלתה מהודעת הסיכום אתמול.

מצבה של מדינת ישראל הופך כל שאלה של יישוב השטחים לשאלה מדינית ממדרגה ראשונה. לא ייתכן שקבוצה כלשהי, מטעמים כלשהם, תעשה מעשה שיהיה בו משום

השפעה על נושאים מדיניים הנוגעים לכלל חושביה של מדינת ישראל. משום כך דרושה בכל עניין כזה החלטה ברורה ואכיפה החלטית.

הפשרה ולקחיה

בתנאים שנוצרו יש לברך על עצם השגת הפשרה בין הממ"שלה לבין ההסתדרות והמעסיקים, בעניין מס הקניה ומס המעסיקים. לכל הדעות היה נכון יותר ויעיל יותר לפעול על-פי הידברות מוקדמת — אולם לאתר שנעשה המשגה, טוב שהאוצר לא התבצר בעמדת-יוקרה ושכל הצדדים גילו התחשבות.

עיון בפשרה שהושגה מוכיח את צדקת הביקורת הציבורית שנמתחה על צעדה של הממשלה. אם נחשב את המיסים בשיעורים המופחתים, כפי שנקבעו בפשרה, את פיצויי ההתייכרות שישלמו לעובדים בשלב מאוחר יותר, ואת ההחזרים והפטורים השונים, הרי ניווכח שלקופת האוצר יישארו נטו רק מאות מיליוני לירות, הרבה פחות משני המיליארדים שרצו לגייס. ספק אם בגלל סכום כזה כדאי היה לפגוע ביציבות החלקית שהושגה במשק לאחר הפיחות וגל עליות המחירים שהיה כרוך בו. מוטב היה לו חיכתה הממשלה עד לקץ, והיתה סופגת את הסכומים ההכרחיים מהציבור, אם אין ברירה אחרת, במסגרת רפורמה כוללת במערכת המיסים הישירים והעקיפים. עד אז היה על הממשלה להוכיח מצידה ריסון תקציבי, תוך בדק-בית יסודי במנגנון ובמערכת השיירות. דברים אלה היו תורמים ליצירת אווירה אוהדת לקראת הרפורמה הצפויה, בעוד הצעדים האחרונים יצרו רק תסיסה בקרב הציבור. הפשרה שהושגה צריכה לתרום לארגעה, ויש לקוות שזו אכן תושג.

מן הראוי, כי הממשלה תפיק לקחים מהצורה שבה נתקבלו צעדיה האחרונים, לעומת ההשלמה עמם נתקבלו צעדים קודמים, שהיו אף מחמירים יותר מבחינת ההשפעה הישירה על כיסו של האזרח. כדאי כי להבא, ביחסיה עם גורמי המשק, ובפרט עם ההסתדרות, כנציגות המוסמכת של ציבור השכירים, תקדים הממשלה את ה„נשמע“ ל„נעשה“, ולא תיזקק לכירור המאלץ אותה לשנות החלטותיה.